

Empati och bemötande i förlossningsvård

En broschyr för barnmorskor

Lea Nyman

Utvecklingsarbete för (YH)-examen inom social- och hälsovård

Utbildning till Barnmorska (YH)

Vasa 2023

UTVECKLINGSARBETE

Författare: Lea Nyman
Utbildning och ort: Barnmorska (YH), Vasa
Handledare: Terese Österberg

Titel: Empati och bemötande i förlossningsvård – En broschyr för barnmorskor

---

Datum: 22.11.2023

Sidantal: 14

Bilagor: 1

Abstrakt

Detta utvecklingsarbete grundar sig på examensarbetet *”Jag skulle kunna fara med den där barnmorskan alla dagar och föda barn” – En kvalitativ intervjustudie om hur finlandssvenska kvinnor upplever relationen med barnmorskan under förlossningen* (Nyman, 2023).

Syftet med utvecklingsarbetet är att inspirera barnmorskorna att förbättra empatin och bemötandet i förlossningsvården för att kunna bidra till bättre förlossningsupplevelser för kvinnorna. För att uppnå detta syfte gjordes en elektronisk broschyr med information om empati och bemötande, tips på hur det kan främjas i förlossningsvården samt vilka följder detta kan ha för kvinnorna.

I examensarbetet kom det fram bland annat att empatin och bemötandet som barnmorskorna ger under förlossningen kan bidra till hur relationen sinsemellan blir samt hurudan upplevelse av förlossningen kvinnan får. Därför gjordes denna broschyr som inspiration riktad till barnmorskor i förlossningsvård. Broschyren kan också tillämpas i andra vårdssammanhang. Broschyren skickas till förlossningssjukhusen i nejden, Vasa och Karleby, där den kan skrivas ut i pappersformat om så önskas.

Språk: svenska

Nyckelord: empati, bemötande, barnmorska, förlossning

DEVELOPMENT WORK

Author: Lea Nyman
Degree Programme: Midwife (UAS), Vaasa
Supervisor: Terese Österberg

Title: Empathy and Treatment in Childbirth Care – A Brochure for Midwives

---

Date: 22.11.2023

Number of pages: 14

Appendices: 1

Abstract

This development project is grounded in the bachelor's thesis *"I Could Go and Give Birth Every Day with That Midwife" – A qualitative Interview Study about How Swedish-speaking Finnish Women Experience the Relationship with the Midwife During Childbirth* (Nyman, 2023).

The aim of the development project is to inspire midwives to improve the empathy and treatment in childbirth care. In turn, that could contribute to better childbirth experiences for the women. To reach this aim an electronic brochure was made containing information on empathy and treatment, suggestions on how to promote this in childbirth care and what kind of outcomes this may have for the women.

In the bachelor's thesis it was revealed that the empathy and treatment given by the midwives during childbirth appeared, among other aspects, as a contributing factor of how the relationship between the woman and midwife develop and the kind of childbirth experience the woman has. Because of this, this brochure was designed as inspiration directed to midwives in childbirth care. The brochure may also be applied in other care situations. The brochure was sent to the local childbirth hospitals, Vaasa and Kokkola, where it may be printed as a paper version if so desired.

Language: Swedish

Key words: empathy, treatment, midwife, childbirth

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte	2
3	Bakgrund	2
3.1	Empati.....	3
3.2	Bemötande.....	3
3.3	Att främja empati och bemötande i förlossningsvård.....	4
3.4	Följder av empati och bemötande i förlossningsvård.....	6
3.5	Teoretisk utgångspunkt.....	6
4	Processbeskrivning	8
4.1	Broschyr.....	8
4.2	Planering.....	8
4.3	Innehåll.....	9
4.4	Design	10
5	Resultat	11
6	Kritisk granskning.....	11
	Källförteckning	13
	Bilaga 1 Broschyr	

1 Inledning

Detta utvecklingsarbete är en fördjupning av en del av resultatet från mitt examensarbete *”Jag skulle kunna fara med den där barnmorskan alla dagar och föda barn” – En kvalitativ intervjustudie om hur finlandssvenska kvinnor upplever relationen med barnmorskan under förlossningen* (Nyman, 2023). I studien beskrevs finlandssvenska kvinnors upplevelser av relationen med barnmorskan under förlossningen genom att göra en kvalitativ innehållsanalys av transkriberade semistrukturerade intervjuer med finlandssvenska kvinnor. Resultatet lyfte fram att kvinnorna tyckte att speciellt tre saker var viktiga i relationen med barnmorskan; trygghet, delaktighet och samhörighet. Inom ramarna för dessa begrepp dök det upp mera specifika aspekter som ansågs viktiga. Dessa var lugn, närvaro, stöd, kunskap, påverkningsmöjlighet, information, empati, gemenskap och bemötande. (Nyman, 2023)

Tidsbrist, bristande information och empati samt ett dåligt bemötande var de huvudsakliga orsakerna till att relationen med barnmorskan hade försämrats enligt kvinnorna i studien (Nyman, 2023). Därför har jag valt att i mitt utvecklingsarbete fördjupa mig i empatin och bemötandet från barnmorskorna och förklara hur detta kan främjas mellan barnmorska och kvinna och hur det dessutom kan påverka bland annat kvinnans slutliga förlossningsupplevelse. Jag kommer att beskriva begreppen empati och bemötande mera ingående i arbetet. Produkten som jag har utvecklat är en elektronisk broschyr med information till barnmorskorna. Broschyren är gjord i ett sådant format att den också kan skrivas ut i pappersformat om behov finns. Målet är att barnmorskorna med hjälp av broschyren ska kunna förbättra relationen till kvinnorna som i sin tur kan leda till bättre förlossningsupplevelser för dem.

2 Syfte

Syftet med utvecklingsarbetet är att inspirera barnmorskorna att förbättra empatin och bemötandet som ges i förlossningsvården för att främja positiva förlossningsupplevelser för kvinnorna. Jag vill framföra fördjupad information om empati och bemötande på ett inspirerande sätt så att barnmorskorna lätt kan ta till sig den och också med enkla metoder verkställa den i sitt vardagliga arbete. För att uppnå syftet med arbetet görs en broschyr i elektroniskt format. Denna broschyr publiceras som bilaga här i mitt utvecklingsarbete och skickas också ut till förlossningssjukhusen i nejden, Vasa och Karleby. Om så önskas kan broschyren skrivas ut av sjukhusen i pappersformat. Broschyren är främst riktad till barnmorskor som arbetar inom förlossningsvården men kan också användas på andra arbetsplatser inom vården.

3 Bakgrund

I inledningen av utvecklingsarbetet presenterades examensarbetets resultat kort. I resultatet togs begreppen empati och bemötande upp både som en positiv aspekt för relationen mellan barnmorska och kvinna samt som en negativ aspekt när kvinnorna upplevde dem som bristande. (Nyman, 2023). Detta gör att fokus för utvecklingsarbetet ligger på begreppen empati och bemötande och de kommer därför att nedan förklaras närmare utgående från examensarbetets resultat. Begreppen kommer också att fördjupas ytterligare med hjälp av vetenskapliga artiklar och andra relevanta källor. Man bör dock vara medveten om att dessa begrepp inte är helt olika utan går lite in i varandra och de kan därför till viss del diskuteras samtidigt i detta sammanhang.

3.1 Empati

Definitionen av empati är att man visar förståelse för en annan persons situation och att man kan sätta sig in i de känslor som personen beskriver. Som barnmorska behöver man kunna visa empati på ett professionellt sätt genom att se situationen ur kvinnans perspektiv men ändå inte sätta sig in i det för mycket så att man själv blir för djupt känslomässigt påverkad. (Christidis, 2013, s. 46)

Att kunna visa empati åt kvinnorna är alltså en viktig del i arbetet som barnmorska. Specifikt i barnmorskearbetet kan detta göras till exempel genom att ge beröring, att se varje förlossning som något individuellt och speciellt samt att lyssna på kvinnan och ta reda på vilka önsknings och behov just hon har. Varje kvinna behöver någon som kan sätta sig in i hennes situation och visa förståelse för den. Hon behöver också få känna att empatin från barnmorskan är äkta och att hon blir uppmuntrad till att göra sina egna val. (Christidis, 2013, s. 46; Nyman, 2023)

En av kvinnorna i examensarbetet uttryckte sig på detta sätt:

”Jag tycker att hon ska komma ihåg att fast liksom hon själv har många erfarenheter av flera förlossningar varenda dag i flera år, så är det ändå olika för alla som kommer och föda. Att liksom försöka bemöta varje föderska på liksom ett så här personligt sätt. Det är inte sådan här ’liukutavara’ så att säga, att vi är inte alla likadana. Det går inte på samma sätt för alla. Vissa är väldigt rädda. Och just att ta liksom och höra, lyssna liksom, känna efter lite att...vad som passar för...en och vad som passar för andra. Just kunna liksom ta emot människor på individuella sätt.”

(Nyman, 2023)

3.2 Bemötande

Definitionen av bemötande är hur man uppför sig mot en annan person och hur man möter denne. Som barnmorska behöver man kunna visa kvinnan respekt, vänlighet och omtanke

för att hon inte ska känna sig förbisedd. Vid ett första möte kan man ofta lägga märke till om den andra personen tar ögonkontakt samt vilken kroppsställning, ansiktsuttryck, tonfall, beröring och dofter han eller hon har. Det första intrycket är alltid av stor vikt för den fortsatta relationen och därför är det viktigt att främja ett gott första intryck till exempel genom att tydligt och vänligt hälsa och presentera sig för kvinnan. En bra grundregel är att försöka tänka på hur man själv skulle vilja bli bemött och sedan försöka att ge detta bemötande till andra. (Christidis, 2013, s. 37)

Att få ett gott bemötande av barnmorskan och speciellt ett gott första bemötande anses alltså vara viktigt. Barnmorskan kan främja ett gott första intryck genom att hålla ögonkontakt, ge ett leende och genom att bete sig varmt och vänligt. För kvinnan är det viktigt att hon blir tilltalad med det egna namnet under förlossningen. Som barnmorska behöver man ge tid för kvinnan och stödpersonen att vara ensamma om kvinnan så önskar, men om svåra situationer uppstår under förlossningen behöver barnmorskan förstås finnas där som hjälp, tröst och stöd för dem båda. Efter att barnet fötts är det viktigt att barnmorskan också kommer ihåg att gratulera föräldrarna till det nyfödda barnet. (Nyman, 2023)

En av kvinnorna i examensarbetet uttryckte sig på detta sätt:

"...det där första intrycket tycker jag ju är som är så viktigt. Att hur...bemöter dom mig då dom kommer in första gången. Att känner jag då att...dom är bara där för att dom måste eller var dom där för att dom tyckte att...min förlossning är...som någonting speciellt för dom."

(Nyman, 2023)

3.3 Att främja empati och bemötande i förlossningsvård

Enligt Menage, Bailey, Lees och Coad (2020) byggs empatin inom barnmorskeyrket upp av en balans av att barnmorskan finns till för kvinnan, att de sinsemellan utvecklar en relation och att självbestämmande tas i beaktande. Att finnas till för kvinnan innebär att

barnmorskan är avslappnad och skapar en lugn förlossningsmiljö. En trygghetskänsla skapas dessutom hos kvinnan om barnmorskan använder sig av kommunikation och beröring på rätt sätt. Till exempel kan barnmorskan tänka på att visa vänlighet när hon samtalar med kvinnan för att kvinnan ska känna sig respekterad. Också att vara tillgänglig och kunna lyssna och läsa av situationen är en viktig uppgift för barnmorskan. Att finnas till för kvinnan kan uppfattas som första hjälpen i situationer där kvinnan har fysisk eller emotionell smärta. Detta kräver dock både mod och kompetens från barnmorskans sida. (Khresheh, Barclay & Shoqirat, 2019; Menage et al., 2020)

Barnmorskans relation till kvinnan behöver vara bra under förlossningen. Att vara lyhörd för kvinnans individuella behov är viktigt för relationen. Det är viktigt att kvinnan kan känna att barnmorskan uppriktigt bryr sig om, accepterar och förstår hennes upplevelser och känslor. På detta sätt kan kvinnan uppleva det som att barnmorskan blir både som en nära vän eller familjemedlem samtidigt som hon eller han är professionell i sin yrkesroll. Genom att barnmorskan ger vägledning i olika situationer samt tillräckligt med information på en sådan nivå att kvinnan kan ta till sig den, främjas känslan av självbestämmande hos kvinnan. Att som barnmorska finnas till som hjälp vid till exempel positionsändringar uppskattas. Barnmorskan ska kunna förmedla åt kvinnan att hon tror på kvinnans egna förmågor. (Heli & Svensson, 2017, s. 33; Khresheh et al., 2019; Menage et al., 2020; Aktas & Pasinlioglu, 2021)

Ett gott bemötande och att visa empati mot kvinnorna under förlossningen kan förverkligas om barnmorskorna sinsemellan har ett gott samarbete och om det finns tillräckligt med personal på varje arbetsskift som har den rätta kunskapen. Genom att barnmorskan presenterar sig och bemöter kvinnan med en lyssnande inställning och kroppskontakt, till exempel med att sätta sin hand på kvinnans axel, så öppnas en möjlighet att bilda en fin relation. (Chokwe & Wright, 2013; Heli & Svensson, 2017, s. 30, 133)

3.4 Följder av empati och bemötande i förlossningsvård

En barnmorska som finns till för kvinnan och visar henne empati och vänlighet under förlossningen är uppskattad av kvinnorna och förbättrar också deras samarbete sinsemellan. Detta leder till att kvinnan kan få en bättre förlossningsupplevelse som kan kännas euforisk för henne och att hon får känna att hon fått vara med och påverka förlossningens förlopp. Hon får dessutom en känsla av trygghet och tillit i den relation hon har med sin barnmorska. Att kvinnan får en fin upplevelse av förlossningen främjar också ett gott moderskap och minskar risken för uppkomst av posttraumatisk stress eller annan psykisk ohälsa efteråt. (Chokwe & Wright, 2013; Moloney & Gair, 2015; Khresheh et al., 2019; Aktas & Pasinlioğlu, 2021)

Om förlossningsvården har brister gällande empati och bemötande kan resultatet i stället bli ett förlossningstrauma för kvinnan. Ilska, besvikelse, sorg och sårade känslor gällande förlossningen kan vara ett faktum för henne i många år efteråt. Kvinnan kan också känna sig rädd, förödmjukad, ignorerad och ha en känsla av att inte vara respekterad. Förlossningsupplevelsen kan då bli förfärlig för kvinnan när den i stället skulle ha kunnat bli en väldigt fin upplevelse för henne. (Moloney & Gair, 2015; Khresheh et al., 2019). Ett dåligt bemötande och en bristande empati mot kvinnan kan också orsaka att kvinnan inte riktigt litar på barnmorskan, inte är samarbetsvillig samt att hon kan få ett minskat intresse att ta hand om sitt barn (Chokwe & Wright, 2013).

3.5 Teoretisk utgångspunkt

Som teoretisk utgångspunkt för utvecklingsarbetet fungerar MIMO-modellen som är utvecklad av Berg, Ólafsdóttir och Lundgren (2012). Modellen beskriver barnmorskearbetet som en kvinnocentrerad vård och eftersom syftet med mitt utvecklingsarbete är att fördjupa mig i empati och bemötande i förlossningsvården så anses denna utgångspunkt vara passande.

De fem kategorier som utgör teorin är ömsesidig relation, förlossningsfrämjande miljö, grundad kunskap, kulturellt sammanhang och balanserande akt. De tre förstnämnda kategorierna är de mest centrala i teorin. (Berg et al., 2012). Dessa kategorier kommer nu att beskrivas kort här nedanför. För att få en mera ingående beskrivning av modellen kan man läsa mitt examensarbete (Nyman, 2023).

Ömsesidig relation innebär att barnmorskan behöver lära känna kvinnan och se till hela familjens behov. Till den ömsesidiga relationen hör faktorerna närvaro, bekräftelse, tillgänglighet och delaktighet. *Förlossningsfrämjande miljö* innebär att förlossningssalen ska vara hemtrevlig och ge kvinnan en känsla av förtroende, lugn och säkerhet. Kvinnan och partnern ska kunna vara så avslappnade och närvarande som möjligt. Det normala förlossningsförloppet ska också stödas. För att detta ska fungera krävs att den ömsesidiga relationen mellan barnmorska och kvinna också fungerar. Till den förlossningsfrämjande miljön hör faktorerna stillhet, tillit, säkerhet samt stärkande och stödjande av normalitet. *Grundad kunskap* innebär att barnmorskan kan använda den kunskap hon har på rätt sätt hos varje kvinna. Kunskapsanvändningen baserar sig alltså på kvinnans individuella behov. Till den grundade kunskapen hör faktorerna olika typer av kunskap, förkroppsligad kunskap och kunskap i relation till kvinnan. (Berg et al., 2012)

Kulturellt sammanhang behandlar olika normer vid barnafödande. Denna kategori binder också samman de tre föregående kategorierna. Till det kulturella sammanhanget hör faktorerna främjande och hindrande normer. *Balanserande akt* innebär att arbeta hälsofrämjande under hela förlossningsprocessen samt att visa respekt för den individuella kvinnans begränsningar. Den balanserande akten binder samtidigt samman alla de föregående kategorierna till en helhet av kvinnocentrerad vård. (Berg et al., 2012)

4 Processbeskrivning

I detta kapitel beskrivs hur processen för att få fram denna broschyr gick till. Först berättas det vad en broschyr och dess ändamål är. Sedan beskrivs det hur planeringen för broschyren gick till samt hur planen verkställdes, alltså hur innehållet utformades och hur designen planerades och utfördes.

4.1 Broschyr

En broschyr är en tillverkad produkt som är tryckt på papper. Broschyerna kan se ut på många olika sätt. De kan vara tjocka med många sidor eller också bestå av endast ett vikt A4-papper. Broschyerna är oftast utvecklade av ett företag eller en organisation där ändamålet är att informera läsaren om något speciellt. I broschyren påverkas läsaren i känslor och tankar av broschyrens text, format och bilder. (Lindbom, 1999, s. 92–93). Broschyren för detta utvecklingsarbete är gjord i elektroniskt format men ändå utformad på ett sådant sätt att den kan skrivas ut i pappersversion. Broschyren finns bifogat som bilaga till detta utvecklingsarbete (Bilaga 1).

4.2 Planering

Att utveckla en broschyr kräver ordentlig planering och ska planeras så att den är attraktiv för läsaren. Syftet, målgruppen och användningsändamålet behöver gås igenom före man börjar utveckla broschyren. Man kan börja med att läsa igenom andra broschyrer för att se hur de verkställt exempelvis teckensnitt, bilder och design. Sedan behöver man börja

fundera på hur innehållet ska se ut och om det ska skrivas på ett formellt eller mera vardagligt sätt. Broschyren ska ge den information som den är tänkt för och också öppna för en dialog med läsaren. Den behöver också ha någon slags introduktion och avslutning så att läsarens intresse hålls kvar under hela läsningen och så att han eller hon är villig att efteråt verkställa informationen som getts i broschyren. (Dimbleby & Burton, 1999, s. 254–255; Lindbom, 1999, s. 97).

Före broschyren planerades och verkställdes var syftet, ändamålet och målgruppen färdigt uttänkt. Andra broschyrer blev granskade för att få inspiration samt för att få en överblick över vad som är positivt och negativt i hur broschyren blir utformad. Med hjälp av nedan beskrivna åtgärder planerades och verkställdes den slutliga broschyren för detta utvecklingsarbete.

4.3 Innehåll

I resultatet av mitt examensarbete framkom att kvinnorna upplevde att empatin och bemötandet från barnmorskorna under förlossningen kunde påverka deras relation sinsemellan samt kvinnans slutliga förlossningsupplevelse (Nyman, 2023). Därför är broschyrens innehåll utformat med information till barnmorskor i förlossningsvård om hur de kan främja empati och bemötande i arbetet samt vilka följder som kan uppstå. Broschyrens innehåll baserar sig på den information som finns under rubriken "Bakgrund" i detta arbete, alltså på den del av resultatet i mitt examensarbete som handlar om empati och bemötande (Nyman, 2023), samt andra vetenskapliga artiklar och relevant litteratur som finns uppräknat i källförteckningen.

Innehållet börjar med en pärmsida där rubriken framgår tillsammans med två frågor som läsaren får svar på inuti broschyren. Med hjälp av dessa frågor öppnar broschyren upp för en dialog med läsaren. Därefter inleds broschyrinnehållet med en allmän definiering av begreppen empati och bemötande. Efter detta följer en sammanfattning av praktiska tips som barnmorskor kan tänka på för att främja empatin och bemötandet i sitt arbete med

kvinnor samt vilka följder en god respektive bristande vård kan uppnå hos kvinnorna. För att knyta ihop broschyrens innehåll avrundas den med en kort mening som ska fungera som en minnesregel för alla barnmorskor. Till slut kommer en sida med källor följt av baksidan där mitt namn, min skola, och utbildningsprogrammet står tillsammans med Novias logo. Här finns också ett citat från en av kvinnorna i examensarbetet (Nyman, 2023) som berör ämnet. Detta blev inlagt i broschyren för att få en mera personlig inblick i kvinnornas upplevelser av dessa begrepp.

4.4 Design

Broschyren är utformad i formatet A4 och är gjord för att vikas i tre delar. Den har en framsida och en baksida, tre sidor med fakta samt en sida med källförteckningar. Designen gjordes i gratisprogrammet Canva där en färdig mall användes som sedan ändrades enligt eget önskemål så att den skulle passa för ändamålet och vara mera intresseväckande. Den roströda färgen valdes som bakgrund för att kunna förmedla en varm och vänlig känsla till läsaren. De ljusrosa och beigea blommorna förknippades med att broschyren handlar om vårdandet av kvinnor och ansågs därför vara passande.

De teckensnitt som broschyren har valdes för att försöka få broschyren så lättläst som möjligt. Teckensnittet RoxboroughCF valdes för rubrikerna medan själva texten fick teckensnittet Montserrat. Alla rubriker har samma typstorlek, förutom huvudrubriken som är något större än de andra rubrikerna. Typstorleken på själva innehållet är densamma genom hela arbetet, underrubrikerna och citatet dock något större för att det bättre ska kunna åtskiljas. Rubrikerna skrevs som vanligt med versaler och gemener medan innehållet skrevs endast med versaler för att få en mera lättläst text. Som teckenfärg valdes både en ljusbeige och en vit färg för att texten skulle komma fram så bra som möjligt på den dova bakgrunden.

5 Resultat

Utvecklingsarbetets resultat är en broschyr med information till barnmorskor om empati och bemötande i förlossningsvård. Broschyren beskriver begreppen empati och bemötande och framför exempel på hur detta kan främjas i förlossningsvården samt vilka följder detta har för kvinnorna. Broschyren skickas i elektroniskt format till förlossningssjukhusen i neijden, Vasa och Karleby, och kan där skrivas ut i pappersformat om så önskas. Broschyren finns bifogat som bilaga till detta arbete (Bilaga 1).

6 Kritisk granskning

Det tåls att tänka på att broschyrer, speciellt i pappersformat, kanske försvinner mer och mer i dagens samhälle. De allra flesta får den information de söker efter från nätsidor och känner kanske inte att ett behov av broschyrer finns längre. Man kan alltså fundera på om denna broschyr når fram till den grupp som den är tänkt för så att resultatet inte hamnar i skymundan. Bättre skulle det kanske ha varit att presentera resultatet på någon föreläsning på arbetsplatsen eller via någon tidskrift. Ändå känns det som att broschyren kan uppnå sitt syfte och nå fram till den tänkta målgruppen eftersom den skickas ut som elektronisk broschyr och kan läsas som sådan alternativt skrivas ut av arbetsplatsens chef för att sättas till exempel i personalrummet. Om den används i elektroniskt format skulle den kunna sättas in i arbetsplatsens veckobrev eller infohäfte om något sådant finns. Innehållet i arbetet anses vara aktuellt och källorna är tillförlitliga eftersom de flesta av artiklarna är gjorda för bara några år sedan. Broschyren är tydlig och har försökt göras så att den ska vara intresseväckande för läsaren, trots att detta var en utmaning att få till. Dock bör man fundera på om innehållet är tillräckligt ingående för redan utbildade barnmorskor.

Den teoretiska utgångspunkten anses vara passande för arbetet eftersom den berör liknande saker som tagits upp i broschyrens innehåll, så som det viktiga i relationen,

förlossningsmiljön och kunskapen som barnmorskorna besitter. Det tas upp om hur viktigt det är att finnas till för kvinnan, behålla lugnet och också kunna se varje kvinna och hennes förlossning som någonting individuellt. Den hälsofrämjande faktorn lyfts också upp vilket kan kopplas till de följder som kan visa sig hos kvinnan om hon får empati och ett gott bemötande under förlossningen. (Berg et al., 2012)

Arbetsprocessen är tillförlitlig eftersom relativt nya källor blivit använda, innehållet har skapats på ett ärligt sätt och inget som är väsentligt för resultatet har lämnats bort. Uppskattning har visats genom att källhänvisa korrekt och ansvar har tagits genom hela denna process. Inget av innehållet har blivit plagierat utan blivit omskrivet med egna ord. (Forskningsetiska delegationen, 2023)

Källförteckning

- Aktas, S. & Pasinlioglu, T. (2021). The effect of empathy training given to midwives on the empathic communication skills of midwives and the birth satisfaction of mothers giving birth with the help of these midwives: A quasi-experimental study. *Journal of Evaluation in Clinical Practice*, 27(4), 858–867. <https://www-doi-org.ezproxy.novia.fi/10.1111/jep.13523>
- Berg, M., Ólafsdóttir, Ó. A. & Lundgren, I. (2012). A midwifery model of woman-centred childbirth care – In Swedish and Icelandic settings. *Sexual and Reproductive Healthcare*, 3(2), 79–87. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2012.03.001>
- Chokwe, M. E. & Wright, S. C. D. (2013). Caring during clinical practice: Midwives' perspective. *Curationis*, 36(1), 1–7. <http://dx.doi.org/10.4102/curationis.v36i1.93>
- Christidis, M. (2013). *Vård- och omsorgsarbete: 1* (1. uppl.). Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Dimbleby, R. & Burton, G. (1999). *Kommunikation är mer än ord* (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Forskningsetiska delegationen. (2023). *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland 2023*. Hämtad 25.10.2023. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-04/Forskningsetiska_delegationens_GVP-anvisning_2023.pdf
- Heli, S. & Svensson, L. (2017). *Trygg förlossning: En omvårdnadsmodell för minskad stress och rädsla* (1. uppl.). Stockholm: Gothia Fortbildning.
- Khresheh, R., Barclay, L. & Shoqirat, N. (2019). Caring behaviours by midwives: Jordanian women's perceptions during childbirth. *Midwifery*, 74, 1–5. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2019.03.006>
- Lindbom, T. (1999). *Skriv säljande: En bok om skriftlig kommunikation* (1. uppl.). Malmö: Liber ekonomi.

Menage, D., Bailey, E., Lees, S. & Coad, J. (2020). Women's lived experience of compassionate midwifery: Human and professional. *Midwifery*, 85. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2020.102662>

Moloney, S. & Gair, S. (2015). Empathy and spiritual care in midwifery practice: Contributing to women's enhanced birth experiences. *Women & Birth*, 28(4), 323–328. <http://dx.doi.org/10.1016/j.wombi.2015.04.009>

Nyman, L. (2023). *"Jag skulle kunna fara med den där barnmorskan alla dagar och föda barn"* – En kvalitativ intervjustudie om hur finlandssvenska kvinnor upplever relationen med barnmorskan under förlossningen. Barnmorskeexamen (YH). Institutionen för social- och hälsovård. Vasa: Yrkehögskolan Novia. Hämtad från <https://www.theseus.fi/handle/10024/804967>

Bilaga 1 Broschyr

Källor

- AKTAS, S. & PASINILOGLU, T. (2021). THE EFFECT OF EMPATHY TRAINING GIVEN TO MIDWIVES ON THE EMPATHIC COMMUNICATION SKILLS OF MIDWIVES AND THE BIRTH SATISFACTION OF MOTHERS GIVING BIRTH WITH THE HELP OF THESE MIDWIVES: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY. JOURNAL OF EVALUATION IN CLINICAL PRACTICE, 27(4), 858-867. <https://www.doi.org/10.1111/jep.13573>
- CHOKWE, M. E. & WRIGHT, S. C. D. (2013). CARING DURING CLINICAL PRACTICE: MIDWIVES' PERSPECTIVE. CURATIONIS, 36(1), 1-7. <http://dx.doi.org/10.4102/curationis.v36i1.93>
- CHRISTIDIS, M. (2013). VÅRD- OCH OMSÖRGARBETE. 1 (1. UPPL.). MALMO: GLEERUPS UTBILDNING AB.
- HELL, S. & SVENSSON, L. (2017). TRYGG FÖRLOSSNING: EN OMVÅRDNADSMODELL FÖR MINSKAD STRESS OCH RÄDSLOR (1. UPPL.). STOCKHOLM: GOTHIA FÖRTBILDNING.
- KHRESHEH, R., BARCLAY, L. & SHOQIRAT, N. (2019). CARING BEHAVIOURS BY MIDWIVES: JORDANIAN WOMEN'S PERCEPTIONS DURING CHILDBIRTH. MIDWIFERY, 74, 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2019.03.006>
- MENAGE, D., BAILEY, E., LEES, S. & COAD, J. (2020). WOMEN'S LIVED EXPERIENCE OF COMPASSIONATE MIDWIFERY: HUMAN AND PROFESSIONAL. MIDWIFERY, 85. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2020.102662>
- MOLONEY, S. & GAIR, S. (2015). EMPATHY AND SPIRITUAL CARE IN MIDWIFERY PRACTICE: CONTRIBUTING TO WOMEN'S ENHANCED BIRTH EXPERIENCES. WOMEN & BIRTH, 28(4), 323-328. <http://dx.doi.org/10.1016/j.wombi.2015.04.003>
- NYMAN, L. (2023). "JAG SKULLE KUNNA FARA MED DEN DÄR BARNMORSKAN ALLA DAGAR OCH FÖDA BARN" - EN KVALITATIV INTERVJUSTUDE OM HUR FINLANDSSVENSKA KVINNOR UPPLIVER RELATIONEN MED BARNMORSKAN UNDER FÖRLOSSNINGEN. BARNMORSKEKÄNNEN (VH). INSTITUTIONEN FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD, VASA: YRKESHÖGSKOLAN NOVIA, HÄMTAD FRÅN <https://www.theseus.fi/handle/10024/604362>

"JAG TYCKER ATT HON SKA KOMMA IHÅG ATT FAST LIKSOM HON SJÄLV HAR MÅNGA ERFARENHETER AV FLERA FÖRLOSSNINGAR VARENDAG I FLERA ÅR, SÅ ÄR DET ÄNDÅ OLIKA FÖR ALLA SOM KOMMER OCH FÖDA. ATT LIKSOM FÖRSÖKA BEMÖTA VARJE FÖDERSKA PÅ LIKSOM ETT SÅ HÄR PERSONLIGT SÄTT. DET ÄR INTE SÅDAN HÄR "LIUKUTAVARA" SÅ ATT SAGA, ATT VI ÄR INTE ALLA LIKADANA. DET GÅR INTE PÅ SAMMA SÄTT FÖR ALLA. VISSA ÄR VÄLDIGT RÄDDA. OCH JUST ATT TA LIKSOM OCH HÖRA, LYSSNA LIKSOM, KÄNNA EFTER LITE ATT...VAD SOM PASSAR FÖR...EN OCH VAD SOM PASSAR FÖR ÄNDRA. JUST KUNNA LIKSOM TA EMOT MÄNNISKOR PÅ INDIVIDUELLA SÄTT."

Empati och bemötande

EN BROSCHYR FÖR BARNMORSKOR I FÖRLOSSNINGSVÅRD

LEA NYMAN, 2023
YRKESHÖGSKOLAN NOVIA, VASA
UTBILDNINGSPROGRAMMET FÖR BARNMORSKA, UTVECKLINGARBETE

HUR KAN DETTA FRÄMJAS?
VAD ÄR DESS FÖLJDER FÖR KVINNORNA?

Empati

DEFINITION

- VISA FÖRSTÅELSE FÖR EN PERSONS SITUATION
- SE SITUATIONEN UR PERSONENS PERSPEKTIV
- SÄTTA SIG IN I PERSONENS BESKRIVNA KÄNSLOR

Bemötande

DEFINITION

- HUR MAN UPPFÖR SIG MOT EN ANNAN PERSON
- FÖRSTA BEMÖTANDET BEDÖMS FRÅN ÖGONKONTAKTEN, KROPPSSTÄLLNINGEN, ANSIKTSUTTRYCKET, DOFTERNA, TONFALLET OCH BERÖRINGEN
- STOR VIKT FÖR DEN FORTSÄTTA RELATIONEN

Praktiska råd i hur detta kan främjas

ATT FINNAS TILL FÖR KVINNAN SOM TRÖST, HJÄLP OCH STÖD, BILDA EN RELATION TILLSAMMANS OCH ATT GE KVINNAN SJÄLVBESTÄMMANDE ÄR VIKTIGT. ETT GOTT BEMÖTANDE OCH ATT VISA EMPATI KAN FRÄMJAS AV BARNMORSKAN TILL EXEMPEL MED HJÄLP AV FÖLJANDE:

- TA ÖGONKONTAKT OCH GE ETT LEENDE NÄR DU PRESENTERAR DIG
- VAR AVSLAPPAD SÅ ATT EN LUGN FÖRLOSSNINGSMILJÖ BILDAS
- HA EN GOD KOMMUNIKATION OCH GE BERÖRING
- TILLTALA KVINNAN MED HENNES EGNA NAMN
- VAR VÄNLIG NÄR DU SAMTALAR MED KVINNAN
- LYSSNA PÅ KVINNAN
- AVLÄS SITUATIONEN OCH VAR LYHÖRD FÖR KVINNANS INDIVIDUELLA BEHOV
- GE VÄGLEDDNING, HJÄLP OCH TILLRÄCKLIGT MED INFORMATION PÅ EN SÅDAN NIVÅ ATT KVINNAN FÖRSTÅR DIG
- UPPMUNTRA KVINNAN TILL EGNA VAL
- FORMEDLA ATT DU TROR PÅ KVINNANS EGNA FORMÅGOR
- GE TID FÖR KVINNAN OCH STÖDPERSONEN ATT VARA ENSAMMA OM KVINNAN SÅ ÖNSKAR
- GRATULERA FÖRALDRARNA NÄR BARNET HAR FÖTTS

FÖR ATT KUNNA GE ETT GOTT BEMÖTANDE OCH VISA EMPATI ÅT KVINNORNA KRÄVS DET ATT BARNMORSKORNA SINSEMELLAN HAR ETT GOTT SAMARBETE, RÄTT KUNSKAP, MOD OCH ATT PERSONALBRISTEN INTE ÄR ETT FAKTUM. IFALL DESSA PUNKTER INTE UPPFYLLES KAN VÅRDEN BLI LIDANDE.

Följder av ett gott/dåligt bemötande samt att visa empati

GOD VÅRD

- BÄTTRE SAMARBETE
- KVINNAN KÄNNER ATT HON HAR FÅTT VARA MED OCH PÅVERKA FÖRLOSSNINGSFÖRLOPPET
- EN KÄNSLA AV TRYGGHET OCH TILLIT I RELATIONEN MED BARNMORSKAN
- BÄTTRE FÖRLOSSNINGSUPPLEVELSE
- FRÄMJAR ETT GOTT MODERSKAP
- MINSKAR RISKEN FÖR PSYKISK OHÄLSA EFTER FÖRLOSSNINGEN

BRISTANDE VÅRD

- KVINNAN KAN KÄNNA RÄDSLOR, FÖRÖDMJUKELSE OCH HA EN KÄNSLA AV ATT INTE VARA RESPEKTERAD
- SÄMRE SAMARBETE
- MINSKAT FORTROENDE FÖR BARNMORSKAN
- MINSKAT INTRESSE ATT TA HAND OM SITT BARN
- ILSKA, BESVIKELSE, SORG OCH SÅRADE KÄNSLOR I MÅNGA ÅR EFTER FÖRLOSSNINGEN
- DÅLIG FÖRLOSSNINGSUPPLEVELSE
- FÖRLOSSNINGSTRAUMAN

Grundregel

BEMÖT KVINNORNA I FÖRLOSSNINGSVÅRDEN SÅ SOM DU SJÄLV SKULLE VILJA BLI BEMOTT